

LOKALNO ZNANJE,
GLOBALNA PRISUTNOST.

PREGLED PROCESA UVOĐENJA EURA U HRVATSKOJ

BDO

SADRŽAJ:

Kada euro postaje službena valuta u RH	01
Pravni instrumenti nastali prije eura i zaštita potrošača	02
Zamjena HRK za EUR	03
Opće pravilo za preračunavanje i zaokruživanje cijena	04
Dvojno iskazivanje cijena	05
Dvojni opticaj valuta i iznimke	05
Promjene u računovodstvu	06
Plaće	06
Prilagodba informacijskog sustava za obračun plaća	07

Kada euro postaje službena valuta u Republici Hrvatskoj

1. siječnja 2023. godine uvodi se euro i prestaje postojati sadašnja valuta kune.

Sve isprave - uključujući i račune, te u svim pravnim instrumentima koji se donose, sastavljaju, izdaju nakon dana uvođenja eura, iznosi moraju biti naznačeni u eurima.

Također, od 1. siječnja 2023. Hrvatska Narodna Banka (HNB) umjesto objave tečaja kune u odnosu na druge valute, počinje objavljivati tečajnu listu za euro u odnosu na druge valute.

Svaki poslovni subjekt koji direktno posluje s potrošačima biti će pozvan putem online medijske kampanje da se pridruži inicijativi radi ispravnog preračunavanja i iskazivanja cijena.

Cilj kampanje je stvaranje sigurnijeg okruženja za potrošače, kao i uvođenje pristupanja poslovnih subjekata Etičkom kodeksu, koji će omogućiti pouzdano i transparentno uvođenje eura.

Sažetak rokova i aktivnosti

- ▶ **SRPANJ 2022.**
 - ▶ Vijeće Europske unije (EU) donosi odluku o usvajanju
- ▶ **5. RUJAN 2022. - 1. SIJEČANJ 2024.**
 - ▶ Razdoblje dvojnog iskazivanja cijena i drugih novčanih iskaza vrijednosti (prvi ponedjeljak u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca u kojem će proteći trideset dana od dana objave odluke vijeća EU)
- ▶ **1. SIJEČANJ 2023.**
 - ▶ Uvođenje eura kao zakonskog sredstva plaćanja u Republici Hrvatskoj
- ▶ **1. SIJEČANJ 2023. - 14. SIJEČANJ 2023.**
 - ▶ Dvojni optjecaj valuta. Pravne osobe (npr. trgovci) mogu primiti i eure i kune, ali moraju vraćati eure
- ▶ **1. SIJEČANJ 2024.**
 - ▶ Prestaje obveza dvojnog iskazivanja cijena

Pravni instrumenti nastali prije eura i zaštita potrošača



PRAVNI INSTRUMENTI

Euro ne smije utjecati na valjanost već postojećih ugovora i drugih pravnih instrumenata u kojima se navodi nacionalna valuta, primjerice:

- ▶ upravni akti,
- ▶ sudske odluke,
- ▶ ugovori,
- ▶ instrumenti plaćanja s pravnim učinkom poput:
 - ▶ rješenja o ovrsi,
 - ▶ vrijednosni papiri,
 - ▶ instrumenti osiguranja plaćanja (zadužnica),
 - ▶ isprave koje se izdaju u svrhu osiguranja tražbine (jamstva).

Uvođenje eura ne daje pravo niti jednoj ugovornoj strani da jednostrano raskine valjani ugovor ili mijenja pojedine ugovorne odredbe.

Od dana uvođenja eura ugovoreni iznosi u kunama smatrati će se iznosima u eurima uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje.

Iznosi navedeni u eurima u pravnim instrumentima koji su se do dana uvođenja eura preračunavali u kunsku protuvrijednost prema srednjem tečaju HNB-a ili nekom drugom tečaju smatrat će se iznosima u eurima (primjerice krediti za stan ugovoreni u EUR, ugovori o najmu i sl.)



ZAŠTITA POTROŠAČA

Zabranjeno je poslovnim subjektima, kreditnoj instituciji, kreditnoj uniji, instituciji za platni promet, instituciji za elektronički novac i pružateljima financijskih usluga pri uvođenju eura povećati cijenu robe ili usluge prema potrošačima bez opravdanog razloga.



Zamjena HRK za EURO

Banka će početi s opskrbom za potrošače i poslovne subjekte, stambene štedionice, kreditne unije, institucije za platni promet, institucije za elektronički novac i pružatelje financijskih usluga, najranije mjesec dana prije dana uvođenja eura.



ZAMJENA GOTOVOG NOVCA

- ▶ u roku od 12 mjeseci od dana uvođenja eura,
- ▶ u bankama, poslovnica FINE i Hrvatske pošte d.d. bez naknade,
- ▶ do 100 novčanica kuna i do 100 kovanica kuna po jednoj transakciji,
- ▶ zamjena gotovog novca kune uz polog na transakcijski račun u euru - u banci bez naknade.



ZAMJENA GOTOVOG NOVCA nakon 31. prosinca

- ▶ obavlja HNB bez naknade,
- ▶ novčanice kuna bez vremenskog ograničenja,
- ▶ kovanice kuna do isteka roka od 3 godine od datuma uvođenja eura.

Ako u jednoj transakciji netko želi zamijeniti iznad 100 novčanica i 100 kovanica, banka može zaračunati naknadu.

Opće pravilo za preračunavanje i zaokruživanje cijena

Preračunavanje i zaokruživanje cijena jedna je od stavki koja zabrinjava građane Hrvatske. Naime, pri preračunavanju kuna u eure primjenjivat će se puni brojčani iznos fiksnog tečaja konverzije.

Zaokruživanje iznosa vršit će se na dvije decimale. Ako je treća decimala manja od 5 tada druga decimala ostaje nepromijenjena, a ako je treća decimala jednaka ili veća od 5 tada se druga decimala povećava za broj.

Primjer konverzije iznosa primjenom pretpostavljenog tečaja da 1 EUR možete vidjeti pogledati na našoj web stranici.

Opće pravilo za preračunavanje i zaokruživanje cijena

Primjenjuje se puni brojčani iznos fiksnog tečaja konverzije zaokruživanjem iznosa na dvije decimale!

- ▶ < ako je treća decimala manja od 5, tada druga decimala ostaje nepromijenjena.
- ▶ ≥ ako je treća decimala jednaka ili veća od 5, tada se druga decimala povećava za jedan broj.

U nastavku se nalazi primjer konverzije iznosa primjenom pretpostavljenog tečaja:

1 EUR = 7,53450 HRK

Preračunavanje ne smije utjecati na cijenu odnosno vrijednost tog proizvoda.

Dvojno iskazivanje cijena

Razdoblje dvojnog iskazivanja cijena roba i usluga traje od 5. rujna 2022. godine do 31. prosinca 2023. godine.

Tada se cijene moraju istaknuti u eurima i kunama kao i fiksni tečaj konverzije i to:

- ▶ u poslovnim prostorijama na prodajnom mjestu, robi ili cjeniku,
- ▶ na internetskoj stranici,
- ▶ u obavijestima koje se potrošaču daju prije ili tijekom sklapanja ugovora izvan poslovnih prostorija i ugovora na daljinu,
- ▶ u ponudi na trajnom mediju,
- ▶ tijekom provođenja oglašavanja u bilo kojem obliku, kojim se nudi prodaja robe ili usluge i putem drugih oblika iskazivanja cijena.

Dvojno iskazivanje cijena ne odnosi se na oglašavanje putem radijskog programa i glasovnim porukama u ostalim oblicima oglašavanja. Iznimke postoje i kod prodajnih kanala kao što su automati, kiosci, štandovi i slično.

Svi koji izdaju dokumente prema krajnjem potrošaču moraju dvojno iskazati cijene: npr. trgovci, restorani, hoteli i slično. Osim na privatni sektor to se odnosi i na subjekte u javnom sektoru (npr. mirovine i računi za režije). Tijela državne uprave i poduzeća iz javnog sektora, primjerice u rješenjima o povratu poreza, poreznom dugu, potvrđama o isplati plaća državnim i javnim službenicima također se moraju držati dvojnog iskazivanja cijena.

Iznimno se dvojno iskazivanje cijena ne odnosi na potrošače koji djeluju kao suvlasnici stambenih zgrada ili predstavnici suvlasnika stambenih zgrada; u okviru političke aktivnosti i/ili političke promidžbe i/ili u okviru gospodarske djelatnosti izvan registrirane trgovačke, poslovne, obrtničke ili profesionalne djelatnosti.

Dvojni optjecaj valuta i iznimke

Dvojni optjecaj valuta, odnosno istodobno korištenje kuna i eura prilikom transakcija gotovim novcem, traje 14 dana od datuma uvođenja eura. Potrošači tijekom tih dana mogu plaćati gotovim novcem u kunama i eurima. U tom razdoblju primatelj plaćanja dužan je potrošaču koji je platio gotovim novcem u kunama ostatak novca vratiti u eurima.

Iznimke u dvojnog optjecaju su automati za igre na sreću, automati za zabavne igre te samoposlužni uređaji za prodaju roba i usluga koji mogu koristiti gotov novac u kunama ili eurima.

Važno je napomenuti kako bankomati i drugi samoposlužni uređaji u bankovnom poslovanju od dana uvođenja eura isplaćuju isključivo gotovo novac u eurima.

Nakon isteka tih 14 dana euro postaje jedino zakonsko sredstvo plaćanja.

Promjene u računovodstvu

Promjene u računovodstvu do 31. prosinca 2022. godine sadrže nekoliko bitnih informacija.

- ▶ Godišnji financijski izvještaji i prijava poreza na dobit poduzetnika kod kojih je poslovna godina jednaka kalendarskoj godini navode podatke u kunama. Oni kod kojih je poslovna godina različita od kalendarske godine, a kada posljednji dan financijske godine nastupa nakon uvođenja eura tada se podaci navode eurima.
- ▶ Poslovne knjige vode se u kunama i prema događaju u nekoj drugoj valuti. Obrazac za PDV za prosinac 2022. godine (ili tromjesečni) koji se predaje 20. siječnja 2023. godine iskazuje se u kunama. Što se tiče računa, oni izdani nakon 1. siječnja 2023. godine za isporuku u prosincu 2022. godine bit će izdani u eurima, ali će biti uključeni u PDV obrazac za prosinca u kunama.
- ▶ Nakon 31. prosinca 2022. godine računovodstvena stanja preračunavaju se u euro uz primjenu fiksnog tečaja konverzije i sukladno pravilima za preračunavanje i zaokruživanje. Poslovne knjige od tada će se voditi u eurima i prema događaju u nekoj drugoj valuti.

Što s plaćama?

U vrijeme dvojnog iskazivanja valute poslodavac je dužan dvojno iskazati ukupan iznos isplaćen radniku na račun na ispravi o isplati plaće, naknadi plaće, otpremnine i drugih materijalnih prava uz prikaz fiksnog tečaja konverzije. Osim toga, poslodavac može i sve iznose navedene na potvrdama iskazati dvojno.

Obračun i isplata plaća (zaključno s plaćom za studeni 2022. godine) koja se isplaćuje u prosincu 2022. godine vrši se u kunama. Od 1. siječnja 2023. godine poslodavac je dužan visinu plaće i druge naknade preračunati u euro uz primjenu fiksnog tečaja konverzije.

Prilagodba informacijskog sustava za obračun plaća

U svrhu dvojnog iskazivanja
Obrazaca prema Pravilniku o
izmjenama i dopunama Pravilnika
o sadržaju obračuna plaće,
naknade plaće ili otpremnine
(NN br. 32/15, 102/15, 35/17)
potrebno je prilagoditi:

- ▶ obračunske isprave za isplatu plaće odnosno naknade - obrazac IP1,
- ▶ obračunske isprave za isplatu otpremnine - obrazac IO1,
- ▶ obračunske isprave neisplaćene ili djelomično neisplaćene plaće, odnosno naknade plaće - obrazac NP1,
- ▶ obračunske isprave neisplaćene ili djelomično isplaćene otpremnine - obrazac NO1.

KONTAKTI

BDO Croatia d.o.o.

Radnička cesta 180, Zagreb
OIB: 67503563095
bdo-savjetovanje@bdo.hr

Phone: +385-1-4093-391
Fax: +385-1-2303-691

Ljudi. Ideje. Povjerenje.

